

Діяльність архівних установ області у 2015 році була спрямована на реалізацію Закону України «Про Національний архівний фонд та архівні установи», Указів Президента України від 13.11.2014 № 871/2014 «Про відзначення Дня Соборності України», від 24.06.2015 № 360 «Про відзначення 24-ї річниці незалежності України» від 11.02.2015 № 69/2015 «Про вшанування подвигу учасників Революції гідності та увічнення пам'яті Героїв Небесної сотні», від 21.04.2015 № 225 «Про відзначення 19-ї річниці Конституції України», наказів Укрдержархіву від 23.02.2015 № 36 «Про участь державних архівів у заходах із вшанування подвигу учасників Революції гідності та увічнення пам'яті Героїв Небесної сотні», від 10.04.2015 № 68 «Про участь державних архівів у заходах з відзначення у 2015 році 70-ї річниці Перемоги над нацизмом у Європі та 70-ї річниці завершення Другої світової війни».

У 2015 році тривала робота з перегляду грифів секретності на архівні документи установ колишнього СРСР. На виконання доручення першого віцепрем'єр-міністра України (до листа Державної архівної служби України від 27.11.2012 № 136/ДСК) від 04.01.2013 № 1118-ДСК та наказу Державної архівної служби України від 11.07.2011 № 1/ДСК «Про організацію роботи по приведенню грифів секретності матеріальних носіїв секретної інформації відповідно до вимог законодавства», у 2015 році скасовані грифи секретності 666 справам та 7 документам, з них 61 справі було надано гриф ДСК. Процентне співвідношення секретних справ до загальної кількості справ у Державному архіві Запорізької області (далі – Державний архів) становить 0,36%.

Протягом 2015 року Державним архівом Запорізької області підготовлено три накази – нормативно-правові акти, які зареєстровано в Головному територіальному управлінні юстиції у Запорізькій області: від 27.10.2015 № 63 «Про затвердження Порядку розгляду письмових звернень громадян у Державному архіві Запорізької області»; від 27.10.2015 № 64 «Про затвердження Порядку опрацювання усних звернень громадян, що надійшли за допомогою засобів телефонного зв'язку в Державному архіві Запорізької області»; від 27.10.2015 № 65 «Про затвердження Порядку доступу до приміщень і на територію Державного архіву Запорізької області».

Одне з центральних місць у діяльності архівних установ займають питання забезпечення збереженості документів, зміцнення матеріально-технічної бази.

На кошти, виділені з державного та місцевих бюджетів, в ряді архівних відділів області здійснено комплекс заходів щодо поліпшення умов зберігання документів Національного архівного фонду (далі – НАФ), посилення охоронно-пожежного режиму та доступу до архівних приміщень.

З метою зміцнення охоронного режиму, поліпшення умов зберігання документів, оптимального розміщення в архівосховищах, контролю за наявністю та фізичним станом документів НАФ у 2015 році здійснювалися такі заходи:

- відповідно до Програми розвитку архівної справи у Запорізькій області на 2013 – 2015 роки (із змінами) за звітний період 2015 року за рахунок коштів обласного бюджету для Державного архіву профінансовано послуги територіального підрозділу Державної служби охорони щодо цілодобової охорони обох будівель архіву на суму 540 тис. грн.; придбано 900 картонажів;

- архівному відділу Бердянської міськради виділено додатково 5 приміщень архівосховищ площею 49,8 м² та 108 пог. м стелажів;

- з метою поліпшення умов зберігання документів протягом року архівному відділу Приазовської райдержадміністрації придбано 1 вогнегасник, архівному відділу Гуляйпільської райдержадміністрації перезаряджено 3 вогнегасники.

З метою забезпечення збереженості та державного обліку документів Національного архівного фонду за 2015 рік відреставровано 2113 арк., відремонтовано 18400 арк. документів, оправлено і підшито 1921 справу, відскановано документів на паперовій основі 70516 кадрів, на плівці - 34238 кадрів.

Пріоритетним напрямком роботи архівних установ у 2015 році була перевірка наявності документів Національного архівного фонду, чому сприяла Програма здійснення контролю наявності, стану і руху документів НАФ на 2009-2019 рр. Архівні установи області провели перевірку наявності понад 91 тис. справ по 683 фондах, які зберігаються в архівних установах, та понад 26 тис. справ, які зберігаються в 190 установах - джерелах комплектування. Найбільший обсяг справ перевірили архівні відділи Бердянської, Веселівської,

Вільнянської, Гуляйпільської, Запорізької, Кам'янсько-Дніпровської, Куйбишевської, Михайлівської, Новомиколаївської, Оріхівської, Приазовської, Токмацької райдержадміністрацій, Сектор з питань архівної справи Розівської райдержадміністрації та Запорізької, Бердянської, Мелітопольської міськрад.

Архівними установами здійснювалася робота у напрямку впровадження сучасних інформаційних технологій.

У 2015 році продовжена робота по складанню путівника, поповненню електронної версії фондового каталогу на фонди архіву, електронних покажчиків фондів архівних відділів райдержадміністрацій та міськрад, зведеного покажчика про місцезнаходження і збереження документів сільськогосподарських підприємств, які діяли на території області в 1943-2015 рр., фондів ліквідованих установ, які зберігаються в архівних відділах і в трудових архівах. Архівними відділами міськрад створені бази даних на тексти рішень сесій, виконкомів, розпоряджень міських голів і покажчиків до них. Все це значно полегшує пошукову роботу архівних установ, прискорює терміни виконання запитів юридичних і фізичних осіб.

Систематично оновлюється веб-сайт Державного архіву.

Архівні установи області продовжують систематично комплектуватися документами Національного архівного фонду.

Всього в архівних установах області зберігається понад 2,2 млн. справ, (у т. ч. в Державному архіві – 2 млн. 77 тис. справ, в архівних відділах райдержадміністрацій – 123,6 тис. справ, архівних відділах міськрад – 31,9 тис. справ). У 2015 році прийнято на зберігання понад 30 тис. справ управлінської документації, що на 22% вище планових завдань. Державним архівом прийнято 16704 справи, архівними відділами райдержадміністрацій – 10313 справ та міськрад - 3474 справи. Найбільшу кількість справ прийняли архівні відділи Василівської, Веселівської, Вільнянської, Гуляйпільської, Куйбишевської, Приморської райдержадміністрацій, Запорізької, Бердянської, Мелітопольської міських рад.

У 2015 залишається тенденція до скорочення кількості документів, які зберігаються в організаціях області понад встановлені строки. Повністю відсутні такі справи в установах-джерелах комплектування архівних відділів Великобілозерської, Вільнянської, Кам'янсько-Дніпровської, Куйбишевської, Мелітопольської, Михайлівської, Новомиколаївської, Пологівської, Приморської, Токмацької райдержадміністрацій, сектору з питань архівної справи Розівської райдержадміністрації, а також всіх архівних відділів міських рад. Зменшилася кількість справ в установах-джерелах комплектування архівних відділів Чернігівської та Якимівської райдержадміністрацій.

По встановлені терміни прийняті документи архівними відділами Великобілозерської, Вільнянської, Кам'янсько-Дніпровської, Куйбишевської, Михайлівської, Новомиколаївської, Пологівської, Приморської, Токмацької райдержадміністрацій, сектором з питань архівної справи Розівської райдержадміністрації, всіх міськрад міст обласного значення.

Експертно-перевірною комісією Державного архіву (далі – ЕПК) у 2015 році розглянуто: 127 номенклатур справ у тому числі, представлені архівними відділами райдержадміністрацій – 30, міськрад – 23. Перевиконали планові показники з представлення номенклатур архівні відділи Гуляйпільської, Приморської, Якимівської райдержадміністрацій.

ЕПК Державного архіву схвалено та погоджено описи справ, представлені 424 установами області загальною кількістю понад 21,4 тис. справ постійного зберігання, в т. ч. 73 обласними установами на 6,5 тис. справ та 336 районними та міськими установами на 14,6 тис. справ.

Найбільшу кількість описів, які були схвалені та погоджені ЕПК, подали: архівний відділ Вільнянської райдержадміністрації – описи справ 17 установ, сектор з питань архівної справи Розівської райдержадміністрації - 19, архівний відділ Запорізької міської ради - 40, архівний відділ Мелітопольської міської ради - 25. Найбільший обсяг описів був представлений установами, Василівського, Веселівського, Вільнянського, Гуляйпільського, Мелітопольського, Якимівського районів (понад 600 справ), міст Запоріжжя (1928 справ) та Мелітополя (1347 справ).

ЕПК Державного архіву погоджено описи з кадрових питань (особового складу) на 31,8 тис. справ, представлені установами-джерелами комплектування, в т. ч. Державного архіву - 19,7 тис. справ, архівних відділів -

понад 11 тис. справ. Експертними комісіями архівних відділів погоджені описи з кадрових питань (особового складу) на 13,2 тис. справ, представлені іншими установами.

У 2015 році дещо зменшився рівень упорядкування документів в установах-джерелах формування НАФ архівних відділів з 78% до 73%. В цілому по області він склав 70% відносно 73% в 2014 році.

На 100% впорядковані документи лише в установах Кам'янсько-Дніпровського, Михайлівського районів, міста Токмака, на 90 - 97% - Великобілозерського, Вільнянського, Гуляйпільського, Приморського, Розівського, Токмацького районів, міст Бердянська та Енергодара.

З метою підвищення якості формування Національного архівного фонду та кваліфікації працівників архівних установ, діловодних служб і відомчих архівів установ - джерел комплектування фахівцями Державного архіву регулярно проводяться семінари.

У минулому році проведено два тематичних семінари для працівників архівних відділів та трудових архівів, семінар - практикум з питань діловодства та архівної справи для установ та організацій - джерел комплектування. Співробітники Державного архіву області взяли участь в роботі 8 семінарів підвищення кваліфікації, які проводилися Запорізьким центром перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, керівників державних підприємств, іншими установами та організаціями міста.

Архівними відділами проведено 25 семінарів, прийнято участь у роботі 42 семінарів, які проводилися іншими установами, де проведені заняття з питань діловодства та архівної справи.

З метою контролю над дотриманням законодавства про Національний архівний фонд та архівні установи, станом діловодства та архівної справи, збереженням документів і своєчасною передачею їх на архівне зберігання, Державним архівом протягом 2015 проведено чотири комплексні перевірки архівних відділів Бердянської, Великобілозерської, Вільнянської, Куйбишевської райдержадміністрацій та одну комплексну перевірку роботи архівного відділу Енергодарської міської ради, 126 перевірок організацій обласного рівня. Архівними відділами проведено 331 перевірку районних, міських і сільських організацій.

Інформаційна діяльність архівних установ області та організація використання документів в минулому році була спрямована на висвітлення актуальних питань історії України.

Протягом року зацікавленим організаціям було підготовлено 6 ініціативних інформувань.

За документами Державного архіву підготовлено 16 виставок документів, які експонувалися як в приміщенні архіву, так і на веб-сайтах Державного архіву, Запорізької облдержадміністрації, прийнято участь у всеукраїнських он-лайн виставках, організованих Державною архівною службою України.

Не залишилися осторонь і архівні відділи, які активно працювали у сфері використання документів. Ними було підготовлено і подано головам райдержадміністрацій інформації про збереженість документів під час проведення адміністративно-територіальної реформи в Запорізькій області. Архівними відділами організовано 15 виставок документів, 1 радіопередача, 12 публікацій в місцевій пресі про соціально-економічний розвиток районів і міст області за період незалежності, в ознаменування пам'ятних дат, стані архівної справи в районах та містах області.

Активніше за інших працювали на цій ділянці архівні відділи Гуляйпільської, Кам'янсько-Дніпровської, Куйбишевської, Токмацької райдержадміністрацій, Енергодарської міськради.

Архівними установами була організована робота понад 1 тис. користувачів документної інформації, з них в Державному архіві - 600, в архівних відділах - 457 користувачів. У 2015 році у нас працювало 7 дослідників іноземних держав.

Значну частину роботи архівних установ займає виконання запитів громадян та юридичних осіб.

Всього за рік виконано понад 2,1 тис. тематичних запитів, в т.ч. Державним архівом виконано 257 запитів, з них з позитивним результатом -

83%. Архівними відділами виконано понад 1,8 тис. тематичних запитів, в т.ч. з позитивним результатом – 97%.

Одним з найважливіших ділянок роботи залишається виконання запитів соціально-правового характеру.

Всього за рік архівними установами області виконано біля 10 тис. запитів з них 84% з позитивним результатом. Державним архівом виконано 1,6 тис. запитів. Кількість звернень громадян України та іноземних держав із запитами соціально-правового характеру за 2015 збільшилася на 47%. Переважна тематика запитів: громадянський стан, заробітна плата, стаж роботи, втім, як і в архівних відділах. Розгляд звернень громадян з позитивним результатом склав 62%.

Архівними відділами виконано 8,1 тис. запитів, з них з позитивним результатом - 90%. Архівними відділами райдержадміністрацій виконано понад 1,7 тис., міськрад - понад 6,3 тис. запитів. Найбільшу кількість запитів виконано архівними відділами Вільнянської, Запорізької, Мелітопольської, Михайлівської, Оріхівської, Пологівської, Приморської райдержадміністрацій, Запорізької (3,9 тис.), Бердянської (0,8 тис.), Енергодарської (1,2 тис.) міськрад.

На особистому прийомі у 2015 році було розглянуто понад 6,5 тис. звернень, з них в Державному архіві - 930, в архівних відділах райдержадміністрацій - 1,6 тис., міськрад - 4 тис.

Найкращих результатів по більшості показників досягли архівні відділи Вільнянської, Кам'янсько-Дніпровської, Приморської, Токмацької райдержадміністрацій, Бердянської, Мелітопольської, Токмацької, Енергодарської міськрад, сектор з питань архівної справи Розівської районної державної адміністрації.

Разом з тим, у діяльності архівних установ області залишається низка проблем і недоліків, які вимагають невідкладних рішень.

Розпорядженням голови Розівської райдержадміністрації від 07.12.2012 № 417 «Про реорганізацію структури районної державної адміністрації» з 01.01.2013 архівний відділ Розівської райдержадміністрації перейменовано у сектор з питань архівної справи Розівської райдержадміністрації. Таке рішення не відповідає чинному законодавству, зокрема, абзац 2 статті 11, п. 13 частини першої статті 16, п. 18 частини першої статті 25, абзац 3 статті 42 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», статті 28 Закону України «Про Національний архівний фонд та архівні установи».

Архівними відділами Бердянської, Енергодарської, Мелітопольської, Токмацької міськрад не вирішено питання надання відділам статусу юридичної особи, відповідно Примірного положення про архівний відділ міської ради республіканського (Автономної республіки Крим), обласного значення.

Так і не вирішено питання про виділення архівному відділу Бердянської міськради приміщення, яке б відповідало діючим нормам зберігання документів і правилам пожежної безпеки, хоча й багато зроблено для поліпшення умов зберігання документів. Не відповідає вимогам і приміщення архівного відділу Великобілозерської райдержадміністрації.

Потребує активізації робота з підключення архівних відділів до мережі Інтернет, створення власних веб-сайтів або сторінок на сайтах райдержадміністрацій та міськрад.

Архівними відділами райдержадміністрацій та міськрад не виконані основні планові показники:

1) з передавання документів до Державного архіву – Запорізької, Оріхівської, Приазовської, райдержадміністрацій. Архівним відділом Чернігівської райдержадміністрації протягом останніх двох років документи не передавались;

2) з приймання на зберігання документів - Запорізької, Пологівської, Приазовської, Чернігівської, Якимівської райдержадміністрацій;

3) зі схвалення ЕПК описів справ управлінської документації - Бердянської, Великобілозерської, Запорізької, Куйбишевської, Михайлівської, Новомиколаївської, Пологівської, Приазовської, Приморської, Чернігівської, райдержадміністрацій. Найменшу кількість описів подав архівний відділ Чернігівської райдержадміністрації – описи справ 2 установ на 96 справ постійного зберігання, на 35 справ з кадрових питань (особового складу);

4) з погодження номенклатур справ – Великобілозерської, Вільнянської, Куйбишевської, Новомиколаївської, Оріхівської, Пологівської, Приазовської

райдержадміністрацій, Запорізької, Бердянської, Мелітопольської та Токмацької міськрад). Жодної номенклатури не представили архівні відділи Бердянської, Василівської, Веселівської, Кам'янсько-Дніпровської, Мелітопольської, Михайлівської, Токмацької, Чернігівської райдержадміністрацій, сектор з питань архівної справи Розівської райдержадміністрації.

Залишається низькою якість документів, які подаються на розгляд ЕПК: із зауваженнями схвалено та погоджено описи справ 7 установ, поданих архівними відділами Запорізької (1), Куйбишевської (1), Оріхівської (4), Приазовської (2), Чернігівської (1) райдержадміністрацій. Повернуто на доопрацювання описи 9 установ, поданих архівними відділами Веселівської (1), Запорізької (2), Приазовської (1), Токмацької (1) райдержадміністрацій, Запорізької (2), Мелітопольської (2) міських рад.

Також повернуто на доопрацювання 31 номенклатуру справ, подану архівними відділами Веселівської (1), Гуляйпільської (4, з яких тричі повернуто номенклатуру справ управління Державної казначейської служби у Гуляйпільському районі), Запорізької (2), Пологівської (2), Приазовської (1), Чернігівської (2), Якимівської (1) райдержадміністрацій, сектору з питань архівної справи Розівської райдержадміністрації (1), Запорізької (6), Мелітопольської (11, з яких тричі повернуті на доопрацювання номенклатури справ управління Пенсійного фонду України в м. Мелітополі і Мелітопольському районі, двічі відділу капітального будівництва Мелітопольської міської ради) міських рад.

5) з проведення перевірянь установ-джерел формування НАФ - Запорізької райдержадміністрації;

6) з виконання запитів соціально-правового характеру – Мелітопольської, Новомиkolaївської, Чернігівської райдержадміністрацій, сектором з питань архівної справи Розівської райдержадміністрації, Енергодарської, Токмацької міськрад.

Не дивлячись на загальну тенденцію до скорочення кількості документів, які зберігаються в організаціях області понад встановлені строки, збільшилася кількість таких справ у Бердянському, Василівському, Гуляйпільському, Запорізькому районах.

Найбільша кількість документів НАФ понад встановлені строки зберігається в установах Бердянського, Василівського, Запорізького, Мелітопольського, Новомиkolaївського, Оріхівського, Приазовського районів.

По більшості показників негативні результати показали архівні відділи Запорізької, Приазовської, Чернігівської райдержадміністрацій.

Пріоритетні напрямки розвитку архівної галузі в Запорізькій області у 2016 році:

1. Забезпечення контролю за дотриманням законодавства про Національний архівний фонд та архівні установи, станом діловодства та архівної справи, збереженням архівних документів на підприємствах, в установах, організаціях-джерелах формування Національного архівного фонду;

2. Забезпечення належних умов для гарантованої збереженості архівних документів, проведення заходів щодо посилення пожежної та охоронної безпеки приміщень архівних установ;

3. Проведення заходів з організації широкого використання архівної інформації для забезпечення наукових, соціальних і культурних потреб громадян, забезпечення вільного доступу громадськості до архівних документів;

4. Виконання завдань і заходів, визначених наказом Укрдержархіву від 15.08.2012 № 145 «Про посилення протипожежного захисту в архівних установах», проведення заходів щодо посилення охоронної безпеки архівних установ, забезпечення надійності експлуатації інженерних систем;

5. виконання завдань і заходів Програми розвитку архівної справи в Запорізькій області на 2016-2018 рр.;

6. Виконання завдань Програми здійснення контролю наявності, стану і руху документів Національного архівного фонду архівними установами Запорізької області на 2015-2019 роки;

7. Інформатизація архівної справи, впровадження інформаційно-пошукових систем, створення та інформаційний супровід власних веб-сайтів

або сторінок на веб-сайтах райдержадміністрацій, міськрад, впровадження електронного документообігу, підключення архівних відділів до мережі Інтернет;

8. Організація виставок фото- та архівних документів до 20-ї річниці Конституції України, 25-ї річниці незалежності України, 150-річчя з дня народження Михайла Грушевського, 60-річчя Запорізького титано-магнієвого комбінату, з метою вшанування подвигу учасників Революції гідності та увічнення пам'яті Героїв Небесної сотні;

9. Проведення заходів з дотримання нормативних вимог до організації своєчасного обліку документів, які надходять на державне зберігання; звірка та уточнення облікових документів;

10. Забезпечення своєчасного виконання звернень і запитів громадян та установ, організацій, підприємств;

11. Виявлення установ-джерел формування НАФ, в яких запроваджено електронний документообіг, що відповідає вимогам Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг», і в діяльності яких створюються електронні документи з електронним цифровим підписом;

12. Забезпечення надання платних послуг;

13. Консультування з питань приймання та зберігання документів органів місцевого самоврядування під час створення об'єднаних територіальних громад в області;

14. Систематичне підвищення кваліфікації архівних кадрів, запобігання проявам корупції;

15. Постійне оновлення інформації на веб-сайті Державного архіву Запорізької області.

Директор Державного архіву
Запорізької області

О. С. Тедєєв